

Matematyka

SOK czyli Sprawnościowy OK

Klasa 5

Podstawa prawna:

- ✓ Rozdział 3 a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2021, poz.1 915)
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2022, poz. 1780),
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. 2022, poz.1717),
- ✓ Statut Szkoły Podstawowej nr 1 im. dr. Stanisława Krzysia w Barcinie - Rozdział: Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania.

Cel oceniania sprawnościowego:

Angażowanie uczniów w branie odpowiedzialności za swoje uczenie się i samodzielne planowanie nauki.

Kryteria sukcesu:

Uczniowie:

- ✓ sami dbają o zdobycie sprawności, a tym samym nauczenie się danej umiejętności,
- ✓ planują swoją naukę,
- ✓ dokonują samooceny i zgłaszają nauczycielowi gotowość uzyskania sprawności,
- ✓ uczniowie poprawiają swoje osiągnięcia, aż do uzyskania sprawności.

Lp.	Sprawność	Kryteria sukcesu	Uwagi
1.	Mistrz rachunków pamięciowych	Umiem: <ul style="list-style-type: none"> ✓ dodawać i odejmować liczby naturalne w zakresie 200 ✓ mnożyć i dzielić liczby naturalne w zakresie 100 ✓ stosuję w obliczeniach przemienność i łączność dodawania i mnożenia ✓ stosuję rozdzielność mnożenia względem dodawania i odejmowania przy mnożeniu liczb dwucyfrowych przez jednocyfrowe ✓ mnożę liczby zakończone zerami, pomijając zera przy mnożeniu i dopisując je w wyniku ✓ dzielę liczby zakończone zerami, pomijając taką samą liczbę zer w dzielnej i dzielniku ✓ rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb naturalnych ✓ obliczam kwadraty i sześciany liczb ✓ obliczam wartość wyrażenia arytmetycznego złożonego z dwóch lub trzech działań i nawiasów ✓ szacować wyniki działań ✓ stosować szacowanie w sytuacjach praktycznych (czy starczy pieniędzy na zakup, ile pieniędzy zostanie) 	
2.	Rzymianin	Umiem: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zapisać i znam cyfry rzymskie (I, V, X, L, C, D, M) ✓ zapisać cyframi arabskimi liczby zapisane cyframi rzymskimi (w zakresie do 3000) ✓ zapisać cyframi rzymskimi liczby zapisane cyframi arabskimi (w zakresie do 3000) 	
3.	Biurokrata	Umiem: <ul style="list-style-type: none"> ✓ dodawać i odejmować pisemnie liczby trzy- i czterocyfrowe ✓ sprawdzać wynik odejmowania za pomocą dodawania ✓ mnożyć pisemnie liczby trzy- i czterocyfrowe przez liczby jedno- i dwucyfrowe ✓ dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby jednocyfrowe ✓ poszukać brakujący czynnik w iloczynie, dzielną lub dzielnik w ilorazie ✓ rozwiązać typowe zadania tekstowe z 	

		<p>zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego oraz mnożenia i dzielenia pisemnego</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwiązać proste zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą i zinterpretuję wynik stosownie do treści zadania 	
4.	„Własny kąt”	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznać, wskazać i rysować kąty proste, pełne, półpełne, ostre, rozwarte i wklęsłe ✓ rozpoznać kąty przyległe i wierzchołkowe ✓ posługiwać się kątomierzem do mierzenia kątów ✓ oszacować miary kątów przedstawionych na rysunku ✓ rysować kąty o mierze mniejszej niż 180° ✓ rozwiązać typowe zadania z zastosowaniem różnych rodzajów kątów oraz prostych, półprostych, odcinków i punktów na płaszczyźnie 	
5.	Triangle	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stosować nierówność trójkąta oraz twierdzenie o sumie kątów trójkąta ✓ rozpoznać trójkąt ostrokątny, prostokątny i rozwartokątny oraz trójkąt równoboczny, równoramienny i różnoboczny ✓ wskazać ramiona i podstawę w trójkącie równoramiennym oraz różne rodzaje trójkątów jako części innych wielokątów ✓ obliczać obwód trójkąta ✓ obliczać długość boku trójkąta równobocznego o danym obwodzie ✓ obliczać obwód trójkąta, mając dane zależności (różnicowe i ilorazowe) między długościami boków ✓ rozpoznać odcinki, które są wysokościami trójkąta ✓ wskazać wierzchołek, z którego wychodzi wysokość, i bok, na który jest opuszczona ✓ rysować wysokości trójkąta ostrokątnego i prostokątnego ✓ rozwiązać typowe zadania dotyczące rodzajów i własności trójkątów 	
6.	Quadrangle	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznać i rysować kwadrat i prostokąt ✓ rozpoznać równoległobok i romb oraz rodzaje trapezów ✓ wskazać boki prostopadłe, boki równoległe, przekątne w prostokątach i równoległobokach ✓ obliczyć obwód równoległoboku i trapezu ✓ obliczyć miary kątów w równoległobokach i trapezach ✓ wskazać i rysować wysokości równoległoboku i trapezu ✓ obliczać długości odcinków w trapezie stosując ich własności ✓ rozpoznać i nazywać różne rodzaje czworokątów ✓ wykorzystać twierdzenie o sumie kątów w czworokącie do obliczania kątów czworokąta 	

7.	Ułamek podstawowy	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ stosować pojęcia: ułamek właściwy, ułamek niewłaściwy, liczba mieszana ✓ zapisać ułamek w postaci dzielenia ✓ zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe i ułamki niewłaściwe na liczby mieszane ✓ porównać ułamki o takich samych mianownikach lub o takich samych licznikach ✓ rozszerzać ułamki do wskazanego mianownika lub licznika ✓ skracać ułamki ✓ wskazać ułamki nieskracalne ✓ doprowadzać ułamki właściwe do postaci nieskracalnej, a ułamki niewłaściwe i liczby mieszane do najprostszej postaci ✓ sprowadzać ułamki do wspólnego mianownika ✓ dodawać i odejmować ułamki i liczby mieszane o tych samych mianownikach ✓ porównywać ułamki z wykorzystaniem ich różnicy ✓ rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem ułamków oraz ich dodawania i odejmowania z tymi samymi mianownikami 	
8.	Super Ułamek zwykły	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dodawać i odejmować ułamki lub liczby mieszane o różnych mianownikach ✓ mnożyć ułamek i liczbę mieszaną przez liczbę naturalną z wykorzystaniem skracania przy mnożeniu oraz mnożyć ułamki i liczby mieszane, stosując przy tym skracanie ✓ obliczyć ułamek liczby naturalnej ✓ znajdować odwrotności ułamków, liczb naturalnych i liczb mieszanych ✓ dzielić ułamki i liczby mieszane, stosując przy tym skracanie ✓ obliczać wartości wyrażeń dwudziątaniowych, stosując przy tym ułatwienia (przemienność, skracanie) ✓ obliczać kwadraty i sześciany ułamków ✓ rozwiązać proste zadania z zastosowaniem mnożenia ułamka przez liczbę naturalną i obliczania ułamka liczby naturalnej w kontekście praktycznym, a także z zastosowaniem mnożenia i dzielenie ułamków i liczb mieszanych 	
9.	Ułamek dziesiętny	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zapisać ułamek dziesiętny w postaci ułamka zwykłego ✓ zamienić ułamek zwykły na dziesiętny poprzez rozszerzanie ułamka ✓ odczytać i zapisać słownie ułamki dziesiętne ✓ zapisać cyframi ułamki dziesiętne zapisane słownie 	

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ odczytać ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej ✓ zaznaczać ułamki dziesiętne na osi liczbowej ✓ porównać ułamki dziesiętne ✓ dodać i odjąć ułamki dziesiętne w pamięci oraz sposobem pisemnym ✓ porównać ułamki dziesiętne z wykorzystaniem ich różnicy ✓ rozwiązać typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych 	
10.	Mnożdzielnik dziesiętny	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000... ✓ mnożyć w pamięci ułamek dziesiętny przez liczbę naturalną (proste przypadki) ✓ mnożyć pisemnie ułamki dziesiętne ✓ dzielić w pamięci ułamek dziesiętny przez liczbę naturalną (proste przypadki) ✓ dzielić pisemnie ułamek dziesiętny przez liczbę naturalną ✓ postępować się podstawowymi jednostkami monetarnymi (polskimi) oraz jednostkami masy i długości ✓ zamieniać jednostki zapisane ułamkiem dziesiętnym na mniejsze jednostki i odwrotnie ✓ rozwiązać typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych i porównywania ilorazowego oraz z zastosowaniem jednostek (np. oblicza koszt zakupu przy danej cenie za kilogram) 	
11.	Farmer	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ obliczyć pole prostokąta ✓ obliczyć długość boku prostokąta przy danym polu i danej długości drugiego boku ✓ obliczyć pole równoległoboku ✓ obliczyć pole rombu z wykorzystaniem długości przekątnych ✓ obliczyć pole trójkąta o danych bokach i wysokości ✓ obliczyć pole trójkąta prostokątnego o danych przyprostokątnych ✓ obliczyć pole trapezu o danych podstawach i danej wysokości ✓ wyrażać pole powierzchni figury o danych wymiarach w różnych jednostkach (bez zamiany jednostek pola) ✓ rozwiązać proste zadania z wykorzystaniem jednostek pola oraz poznanych sposobów obliczania pól znanych figur zwłaszcza w kontekście praktycznym 	
12.	Sobieradek	<p>Umiem:</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ obliczyć upływ czasu pomiędzy wskazaniem zegara ✓ obliczyć godzinę po upływie podanego czasu od podanej godziny ✓ obliczyć datę po upływie podanej liczby dni od podanego dnia ✓ rozwiązać proste zadania dotyczące czasu z wykorzystaniem informacji podanych w tabelach i kalendarzu 	
13.	Praktykant	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zamieniać jednostki masy ✓ obliczać koszt zakupu przy podanej cenie za kilogram lub metr ✓ obliczać średnią arytmetyczną kilku liczb naturalnych 	
14.	Średniak dodatni i ujemny	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wyznaczać liczbę przeciwną do danej ✓ odczytać temperaturę z termometru ✓ odczytać liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej ✓ zaznaczać na osi liczbowej podane liczby całkowite ✓ porównać dwie liczby całkowite ✓ obliczać sumę kilku liczb całkowitych jedno- lub dwucyfrowych ✓ rozwiązać proste zadania z zastosowaniem dodawania liczb całkowitych ✓ obliczać różnicę między temperaturami wyrażonymi za pomocą liczb całkowitych ✓ obliczać o ile różnią się liczby całkowite korzystając z osi liczbowej 	
15.	Tekstomaniak	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwiązywać zadania tekstowe zawierające różne informacje liczbowe ✓ dostrzegać zależności między podanymi informacjami w tekście ✓ dzielić rozwiązanie zadania na etapy ✓ stosować poznaną wiedzę w rozwiązywaniu zadań praktycznych ✓ zweryfikować wynik za pomocą szacowania ✓ stosować własne wygodne i poprawne metody do rozwiązania zadania 	
16.	Budowlaniec	<p>Umiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozróżnić i nazywać poznane bryły ✓ wskazać krawędzie, wierzchołki, ściany boczne, podstawy brył ✓ podać liczbę krawędzi, wierzchołków i ścian graniastostupów i ostrostupów ✓ stosować podstawowe jednostki objętości ✓ obliczać objętości brył zbudowanych z sześciątów jednostkowych 	

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ dobrać jednostkę do pomiaru objętości podanego przedmiotu ✓ obliczyć objętość prostopadłościanu o wymiarach podanych w tych samych jednostkach, sześcianu o podanej długości krawędzi ✓ rozwiązać proste zadania z zastosowaniem objętości prostopadłościanów ✓ rysować siatkę sześcianu o podanej długości krawędzi oraz prostopadłościanu o podanych długościach krawędzi ✓ oceniać , czy rysunek przedstawia siatkę prostopadłościanu i sześcianu ✓ rozpoznać siatki innych graniastostupów 	
--	--	---	--

Ogólne zasady oceniania uczniów na zajęciach matematyki

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej.
2. Nauczyciel:
  - ✓ informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
  - ✓ udziela uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
  - ✓ udziela uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
  - ✓ motywuje ucznia do dalszych postępów w nauce;
  - ✓ dostarcza rodzicom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności

Ocenie podlegają:

- ✓ prace samodzielne w postaci: kart pracy, odpowiedzi ustnych, prac domowych, ćwiczeń praktycznych, pracy ucznia na lekcji, prac dodatkowych
- ✓ szczególne osiągnięcia.

1. **Indywidualne karty pracy** przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu danego działu, zagadnienia programowego lub mniejszej partii materiału z danego działu:
  - ✓ karty pracy planuje się na zakończenie każdego działu.
  - ✓ uczeń jest informowany o planowanej pracy klasowej z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
  - ✓ przed każdą kartą pracy nauczyciel podaje jej zakres programowy.
  - ✓ kartę pracy poprzedza lekcja powtórzeniowa podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia z danego działu.
  - ✓ zasady uzasadniania oceny z karty pracy, jej poprawy oraz sposób przechowywania są zgodne ustalonymi zasadami szkół oraz z zapisami statutu.
  - ✓ karta pracy umożliwia sprawdzenie wiadomości i umiejętności na wszystkich poziomach wymagań edukacyjnych – od koniecznego do wykraczającego.
  - ✓ zadania z karty pracy są przez nauczyciela omawiane i poprawiane po oddaniu prac.
2. **Odpowiedź ustna** obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:
  - ✓ zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
  - ✓ prawidłowe postępowanie się pojęciami,

- ✓ zawartość merytoryczną wypowiedzi,
- ✓ sposób formułowania wypowiedzi.

3. Praca domowa jest pisemną lub ustną formą ćwiczenia umiejętności i utrwalania wiadomości zdobytych przez ucznia podczas lekcji.

- ✓ pisemną pracę domową uczeń wykonuje w zeszycie, w zeszycie ćwiczeń lub w formie zleconej przez nauczyciela.
- ✓ brak pracy domowej oceniany jest zgodnie z umową nauczyciela z uczniami, przy uwzględnieniu zapisów w statucie.
- ✓ błędnie wykonana praca domowa jest sygnałem dla nauczyciela, mówiącym o konieczności wprowadzenia dodatkowych ćwiczeń utrwalających umiejętności i nie może być oceniona negatywnie.
- ✓ przy wystawianiu oceny za pracę domową nauczyciel bierze pod uwagę samodzielność i poprawność wykonania.

4. Aktywność i praca ucznia na lekcji mogą być oceniane, zależnie od ich charakteru, za pomocą plusów i minusów.

- ✓ plus uczeń może uzyskać m.in. za samodzielne wykonanie krótkiej pracy na lekcji, krótką prawidłową odpowiedź ustną, aktywną pracę w grupie, pomoc koleżeńską na lekcji przy rozwiązaniu problemu, przygotowanie do lekcji.
- ✓ minus uczeń może uzyskać m.in. za brak przygotowania do lekcji (np. brak przyrządów, zeszytu, zeszytu ćwiczeń), brak zaangażowania na lekcji.
- ✓ sposób przeliczania plusów i minusów będzie zgodny z umową między nauczycielem i uczniami (uzgodniony na początku roku szkolnego).

5. Ćwiczenia praktyczne obejmują zadania praktyczne, które uczeń wykonuje podczas lekcji. Oceniając je, nauczyciel bierze pod uwagę:

- ✓ wartość merytoryczną,
- ✓ dokładność wykonania polecenia,
- ✓ staranność,
- ✓ w wypadku pracy w grupie stopień zaangażowania w wykonanie ćwiczenia.

6. Prace dodatkowe obejmują dodatkowe zadania dla zainteresowanych uczniów, prace projektowe wykonane indywidualnie lub zespołowo, przygotowanie gazetki ściennej, wykonanie pomocy naukowych, prezentacji. Oceniając ten rodzaj pracy, nauczyciel bierze pod uwagę m.in.:

- ✓ wartość merytoryczną pracy,
- ✓ estetykę wykonania,
- ✓ wkład pracy ucznia,
- ✓ sposób prezentacji,
- ✓ oryginalność i pomysłowość pracy.

7. Szczególne osiągnięcia uczniów, w tym udział w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych, są oceniane zgodnie z zasadami zapisanymi w statucie.

Kryteria wystawiania oceny semestralnej

1. Klasyfikacja semestralna i roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu oceny klasyfikacyjnej.
2. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o:
  - ✓ wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z matematyki,
  - ✓ sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
  - ✓ warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej,
  - ✓ trybie odwoływania od wystawionej oceny klasyfikacyjnej.
3. Przy wystawianiu oceny śródrocznej lub rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopień opanowania poszczególnych działów tematycznych czyli zdobywanych sprawności

Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen

1. Uczeń może poprawić każdą sprawność.
2. Oceny ze sprawnościowych kart pracy poprawiane są na poprawkowych spotkaniach lub ustnie w terminie tygodnia po omówieniu karty pracy i wystawieniu oceny.
3. Ocenę z pracy domowej lub ćwiczenia praktycznego uczeń może poprawić wykonując tę pracę ponownie.
4. Uczeń może uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach, biorąc udział w zajęciach wyrównawczych lub drogą indywidualnych konsultacji z nauczycielem.
5. Sposób poprawiania klasyfikacyjnej oceny niedostatecznej semestralnej lub rocznej regulują odrębne przepisy i rozporządzenia MEN.

Zasady badania wyników nauczania

1. Badanie wyników nauczania ma na celu diagnozowanie efektów kształcenia.
2. Badanie to odbywa się w trzech etapach:
  - diagnozy wstępnej we wrześniu
  - diagnozy na zakończenie I semestru nauki,
  - diagnozy na koniec roku szkolnego.
3. Oceny uzyskane przez uczniów podczas tych diagnoz nie mają wpływu na ocenę semestralną i roczną.

Pozostałe zasady

Elementem sumującym pracę na lekcjach będzie ocena opisowa jako informacja zwrotna w dzienniku, opisująca jakie umiejętności uczeń opanował dobrze i nad czym powinien jeszcze popracować lub poprawić, aby zdobyć daną sprawność. Obok opisu pojawi się także wartość procentowa poprawności wykonania zadania w odniesieniu do całości.

Ocena końcowa czyli półroczna lub końcowo roczna będzie oceną sumującą na podstawie ocen procentowych i opisowych sprawności ucznia mieszczącą się w przedziałach:

Celujący(6) 100 %

Bardzo dobry(5) 99% – 91%

Dobry(4) 90% – 75%

Dostateczny(3) 74% – 51%

Dopuszczający(2) 50% – 35%

Niedostateczny(1) 34% – 0%

Ewaluacja sprawnościowego systemu oceniania w odbędzie się na podstawie:

- ✓ obserwacji uczniów podczas zajęć
- ✓ bieżącej analizy postępów w nauce
- ✓ diagnozy wiedzy i umiejętności matematycznych